

संस्कृत.

सहस्रनाम.

६ ६९८/स्तो.

३६९

①

अथविष्णुसहस्रनामावलीप्रारंभः

वि. ना.

3

१

य० स्थाणवे० भूतादये० निधये० अव्ययाय० ३० संभ
वाय० भावनाय० भर्त्रे० प्रभवाय० प्रभवे० ईश्वराय०
स्वयं भुवे० शंभवेन० आदित्याय० पुष्कराक्षाय० ४०
महास्वनाय० अनादिनिधनाय० धात्रेन० विधात्रे०
धातवे० उत्तमाय० अप्रमेयाय० हृषीकेशाय० पद्म
नाभाय० अमरप्रभवे० विश्वकर्माय० ५० मनवे० त्व
ष्ट्रे० स्थविष्ठाय० स्थविराय० भ्रवाय० अग्राह्याय०
शाश्वताय० कृष्णाय० लोहिताक्षाय० प्रतर्दनाय०
प्रभूताय० ६० त्रिककुब्धाम्ने० पवित्राय० मंगला
यपराय० ईशानाय० प्राणदाय० प्राणाय० ज्येष्ठा०

२

3A

श्रेष्ठाय० प्रजापतये० हिरण्यगर्भाय० ७० भूगर्भाय० मा
धवाय० मधुसूदनाय० ईश्वराय० विक्रमिणे० धन्विने०
मेधाविने० विक्रमाय० क्रमाय० अनुत्तमाय० ८० दुराध
र्षाय० कृतज्ञाय० कृतये० आत्मवते० सुरेशाय० शरणा०
शर्मणे० विश्वरेतसे० प्रजामवाय० अन्तेन० ९० संव
त्सराय० व्यालाय० प्रत्ययाय० सर्वदर्शनाय० अजाय०
सर्वेश्वराय० सिद्धाय० सिद्धये० सर्वादये० अच्युताय० १००
वृषाकपये० अमेयात्मने० सर्वयोगविनिर्मुक्ताय० व
सवे० वसुमनसे० सत्याय० समात्मने० संमिताय० स
माय० अमोघा० ११० पुंडरीकाक्षाय० वृषकर्मणे० वृषा

वि० ना०

२

(५)

रुतये० रुद्राय० बहुशिरसे० बभ्रवे० विश्वयोनये०
शुक्लिश्रवसे० अमृताय० शाश्वतस्थाणवे० १२० वरा
रोहाय० महातपसे० सर्वगाय० सर्वविद्वानवे० विष्व
क्सेनाय० जनार्दनाय० वेदा० वेदविदे० अव्यंगा० वेशं
गाय० १३० वेदविदे० कवये० लोकाध्यक्षा० सुराध्यक्षा०
धर्माध्यक्षा० कृताकृताय० चतुरात्मने० चतुर्व्यूहाय०
चतुर्दंष्ट्राय० चतुर्भुजाय० १४० भोजिष्मवे० भोजनाय०
भोक्त्रेन० सहिष्णावेन० जगदादिजा० अनघाय० विज
या० जेत्रे० विश्वेयानयेन० पुनर्वसवे० १५० उपेन्द्रा० वामना
य० प्राञ्जवेाय० अमोघाय० शुचये० उर्जिताय० अती

५५

द्रियाय० संग्रहाय० सर्गाय० धृतात्मने० १६० निय
माय० यमाय० वेद्याय० वेद्याय० सदायोगिने० वी
रघ्ने० माधवाय० मधवे० जतींद्रियाय० महामा
याय० १७० महेस्त्राहाय० महाबलाय० महाबुद्ध
ये० महावीर्याय० महाशक्तये० महाद्युतये० अ
निर्देश्यवपुषे० श्रीमते० अमेयात्मने० महाद्रि
धृत्तेन० १८० महेष्वासा० महाभर्त्रेन० श्रीनिवासा०
सत्तांगतये० अनिरुद्धाय० सुरानंदाय० गोविंदाय०
गोविदापतये० मरीचये० दमनाय० १९० हंसा०
सुपर्णाय० भुजगोत्तमाय० हिरण्यनाभाय० सु

वि. ना०

(5)
तपसेन० पद्मनाभाय० प्रजापतये० अमृत्यवे० सर्व
दृशेन० सिंहाय० २०० संधात्रे० संधिमते० स्थिराय०
अजाय० दुर्मर्षणाय० शास्त्रे० विश्रुतात्मने० सुरा
रिद्धे० गुरवे० गुरुत्तमाय० २१० धाम्ने० सत्या० सत्य
पराक्रमाय० निमिषाय० अनिमिषाय० स्वर्गिणे०
वाचस्पते उदाश्रित्ये० अग्रण्ये० ग्रामण्येन० श्री
मते० २२० न्यायाय० नेत्रे० समीरणाय० सहस्रमूर्ते
न० विश्वात्मनेन० सहस्राक्षाय० सहस्रपदेन० आ
वर्तनाय० निवृत्तात्मने० संवृत्ताय० २३० संप्रतर्दना०
अहःसंवर्तकाय० वन्हये० अनिलाय० धरणीध

(5A)

राय० सुप्रसादाय० प्रसन्नात्मने० विश्वधृषे० विश्व
भुजे० विभवे० २०० सत्कर्त्रेण० सत्कृताय० साधवे०
जन्तवे० नारायणाय० नरा० असंख्येया० अप्रमे
यात्मने० विशिष्टाय० शिष्टकृते० २५० श्रुचये० सि
द्धार्थाय० सिद्धसंकल्पाय० सिद्धिदाय० सिद्धिसा
धनाय० वृषाहिणे० वृषभाय० विष्णवे० वृषयर्ष
णे० वृषोदराय० २६० वर्द्धनाय० वर्द्धमानाय० वि
विक्ताय० श्रुतिसागराय० सुभुजाय० दुर्द्धराय०
वाग्मिनेन० महेंद्राय० वसुदाय० वसवे० ३०० नैक
रूपाय० बृहदुपाय० शिपिविष्टा० प्रकाशना० ओ

वि० ना- जस्तेजोद्युतिधराय० प्रकाशात्मने० प्रतापनाय०
ऋद्धाय० स्पष्टासराय० मंत्राय० २८० चंद्राशवे० भा
स्करद्युतये० अमृतांशूद्वाय० भानवे० रात्राबिंदवे०
सुरेश्वराय० ओषधाय० जगतः सेतवे० सत्यधर्म
पराक्रमाय० भूतभव्यभवनाथाय० २८० पवनाय०
पावनाय० अनलाय० कामधे० कामकृते० कोताय०
कामाय० कामप्रदाय० प्रभवे० युगादिरुते० ३००
युगावर्ताय० नैकमायाय० महाराजाय० अदृश्या०
व्यक्तरूपाय० सहस्रजिते० अनंतजिते० शृष्टाय न०
विशिष्टाय० शिष्टेष्टाय० ३१० शिरवंडिने० नृधाय० ४

6A

वृषाय० क्रोधघ्नेन० क्रोधकृतकर्त्रे० विश्वबाहवेन०
महीधराय० अच्युताय० प्रथिताय० प्राणाय० ३१०
प्राणदाय० वासवानुजा० अपानिधये० अधिष्ठा
नाय० अप्रमत्ताय० प्रतिष्ठिताय० स्कन्दाय० स्कंद
धराय० धुर्याय० वरदा० ३२० वायुवाहनाय० वासु
देवाय० बृहद्भानवे० आदिदेवाय० पुरंदराय० अ
शोकाय० तारणाय० ताराय० शूराय० शैलेरये० ३४०
जनेश्वराय० अनुकूलाय० शक्तावर्ताय० पद्मिने०
पद्मनिभेषणाय० पद्मनाभाय० अरविंदाक्षाय०
पद्मगर्भाय० शरीरभूते० महर्षये० क्रुद्धाय० वृद्ध
३५०

(7A)

त्रै० गहनाय० गुहाय० व्यवसाय० व्यवस्थानाय०
संस्थानाय० स्थानदाय० ध्रुवाय० परर्द्धये० परम
स्पष्टाय० ३९० तुष्टाय० पुष्टाय० सुभेक्षणाय० रा
माय० विरामाय० विरजसे० मार्गाय० नेयाय० ना
याय० अनयाय० ४०० वीराय० शक्तिमतां श्रेष्ठाय०
धर्माय० धर्मविदुत्तमा० वेकुंठाय० पुरुषाय० प्राणा०
प्राणादाय० प्रणवे० पृथवेन० ४१० हिरण्यगर्भा० श
त्रुघ्नाय० व्यास्य० वायवे० अधोक्षजा० क्रुतवे० सुद
र्शनाय० कालाय० परमेष्ठिनेन० परिग्रहाय० ४२०
उग्राय० संवत्सराय० दक्षाय० विश्रामाय० विश्वदर्शि

वि० ना० णाय० विस्ताराय० स्थावर स्थाणवे० प्रमाणाय०
 बीजायाव्या० अर्थाय० अनर्थाय० महाकोशाय०
 महाभोगाय० महाधनाय० आनिर्विण्णाय० स्थावि
 ष्ठाय० अश्रुवे० धर्मसूया० महामखाय० नक्षत्रनेम
 ये० ४४० नक्षत्रिणे० क्षमाय० क्षामाय० समीहना०
 यज्ञाय० ईज्याय० महेज्याय० ऋतवे० सत्राय० स
 तांगतये० ४५० सर्वदर्शिने० विमुक्तात्मने० सर्व
 ज्ञाय० ज्ञानाय० उत्तमाय० सुव्रताय० सुमुरवाय०
 सूक्ष्माय० सुक्षोषाय० सुखदा० सुहृदे० ४६० मनो
 हराय० जितक्रोधाय० वीरबाहवे० विदारणाय०
 स्वायना० स्ववशा० व्यापिने० नैकात्मने० नैककर्मरु

8A

ते० वत्सराय० ४७० वत्सलाय० वसिनेन० रत्नगर्भाय०
धनेश्वराय० धर्मगुप्ते० धर्मरुते० धर्मियोन० सतेन०
असते० क्षराय० ४८० अक्षराय० अविज्ञात्रे० सहस्र्यो
रावेन० विधाने० कृतलक्षणाय० गभास्तिनेमयेन०
सत्त्वस्थाय० सिंहाय० भूतमहेश्वराय० आदिदेवाय० ४९०
महादेवाय० देवेशाय० देवभद्रुरवे० उत्तरा० गोपत
ये० गोप्त्रेन० ज्ञानगम्याय० पुरातनाय० शरीरभूत
भूते० भोज्ञे० ५०० कर्पाद्राय० भूरिदक्षिणा० सोमपा०
अमृतपाय० सोमाय० पुरुजिते० पुरुसत्तमा० वि
नयाय० जयाय० सत्यसंधाय० ५१० दाशार्हाय०

रुतज्ञायनमः

वि. ना. सात्वतांपतये० जीवाय० विनयितासाक्षिणे० मुकुं
(१) दा० अमितविक्रमाय० अंभोनिधये० अनंतात्मने०
महोदधिनाय० अंतकाय० ५२० अजाय० महार्णय० स्वा
७ भाव्याय० जितामित्राय० प्रमोदना० आनंदाय० नंदना०
नंदाय० सत्यधर्मणे० ५३० त्रिविक्रमाय० ५३० महर्षये
कविलाचार्याय० मेदिनीपतये० त्रिपदाय० त्रिदशाध्य
क्षाय० महाशृंगाय० कृतांतकृते० महाबराह० गोविं
दाय० सुषेणाय० ५४० कनकांगदिने० गुह्याय० ग
भीराय० गहनाय० गुप्ताय० चक्रगदाधराय० वैधसे० ७
स्वांगाय० अजिता० कृष्णाय० ५५० दृष्टाय० संकर्षणा०

भगवते नमः

याच्युताय० वरुणाय० वारुणाय० वृक्षा० पुष्कराक्षी०
महामनसे० भगध्वे० आनंदिने० ५६२ वनमालिने० हला
युधाय० आदित्या० ज्योतिरादित्या० सहिष्णवे० गतिस
तमाय० सुधन्वने० अखंडपराशवे० दारुणाय० इविण
प्रदाय० ५७० दिविस्तुत्रे० सर्वदृग्वासाय० वाचस्पति
ये अयोनिजाय० त्रिस्थान्ते० सामगाय० साम्ने० निर्वाणा०
भेषजाय० भिषजे० सन्यासरुते० ५८० त्रामा० शंता०
निष्ठाये० शंताये० परायणाय० शुभागा० शंतिदा० स्व
ष्टे० कुमुदा० कुवलेत्रा० ५९० गोहिता० गोपतये० मोक्षे
दृषभाक्षी० दृषप्रिया० अनिवर्तिने० निवृत्तात्मने० संक्षे

वि० ना० श्रे० क्षेमकृते० शिवाय० ६०० श्रीवत्सवत्ससे श्रीवा
साय० श्रीपते० श्रीमतांवराय० श्रीदाय० श्रीरामायन०
श्रीनिवासाय० श्रीनिधये० श्रीविभावनाय० श्रीधरा
श्रीकराय० श्रेयसे० श्रीमते० लोकत्रयाश्रया० स्वक्षा
स्वंगा० रात्तानंदा० नंदये० ज्योतिर्गणेश्वराय० वि
जितात्मने० अविधात्मने० सत्कीर्तये० छिन्नसंश
या० उदीर्णा० सर्वतश्चक्षुषे० अनीशाय० शाश्वत
स्थिराय० भूत्राया० भूषणाय० भूष्ये० ६३० विशो
का० शोकनाशनाय० अर्चिष्मते० अर्चिताय० कुं
भाय० विशुद्धात्मने० विशोधनाय० अनिरुद्धाय० अ

(10A)

प्रतिरथाय० प्रद्युम्नाय० ६०० अमितविक्रमाय० का
लनेमिघ्ने० वीराय० शौरये० शूरजनेश्वराय० त्रि
लोकात्मने० त्रिलोकेशाय० केशवाय० केशिघ्ने० ह
रये० ६०० कामदेवाय० कामपात्राय० कामिने० कां
ताय० कृतागमाय० अनिदेश्यवपुषे० विष्णवे० वी
राय० अनन्ताय० धनंजयाय० ६६० ब्रह्मण्याय० ब्र
ह्मरुते० ब्रह्मणे० ब्रह्मणे० ब्रह्मविवर्धनाय० ब्रह्म
विदे० ब्राह्मण्याय० ब्रह्मिणे० ब्रह्मज्ञाय० ब्राह्मणाप्रि
याय० ६७० महाक्रमाय० महाकर्मणे० महातेजसे०
महोरगाय० महाकृतवे० महायज्वने० महायज्ञाय०

वि० ना० महाहविषे० स्तव्याय० स्तवप्रियाय० ६८० स्तोत्राय०
स्तुतये० स्तोत्रे० रणाप्रिया० पूर्णाय० पूरायित्रे० पुण्या०
पुण्यकीर्तये० अनामयाय० मनोजवाय० ६९० तीर्थक
राय० वसुदेतसे० वसुप्रदा० वसुप्रदा० वासुदेवा० व
सवे० वसुमनसे० हविषे० सद्गतये० सत्कृतये० ७००
सत्ताये० सद्गतये० सत्सरायणाय० शूरसेनाय० य
दुश्श्रेष्ठाय० सनिवासाय० सुयामुनाय० भूतावासाय०
वासुदेवाय० सर्वासुनिलयाय० अनलाय० दर्पप्रे० द
र्पदाय० दत्ताय० दुर्धराय० अपराजिता विश्वमूर्ते०
महामूर्तये० दीप्तमूर्तये० अमूर्तिमते० २० अनेकमूर्ते०

(11A)

अव्यक्ताय० शतमूर्तये० शताननाय० एकस्मे० नैक
स्मे० सवाय० काय० कस्मे० यस्मेन० ७३० तदेन० परा
यानुत्तमाय० लोकबंधवे० लोकनाथाय० माधवाय०
भक्तवत्सलाय० सुवर्णवर्णीय० हेमांगाय० वरांगा०
चंदनांगादिने० ७४० वीरघ्ने० विषमाय० शून्याय०
घृताक्षिणे० अचलाय० चलाय० अमानिने० मानदा०
मान्याय० लोकस्वामिने० ७५० त्रिलोकधृते० सुमे
धसे० मेधजाय० धन्याय० सत्यमेधसे० धराधरा
य० तेजोवृषाय० श्रुतिधराय० सर्वशस्त्रभृतांवरा०
प्रग्रहाय० ७६० निग्रहाय० अव्यग्राय० नैकशृंगाय०

वि. ना०

१०

12

गदाग्रजाय० चतुर्मूर्तये० चतुर्बाहवे० चतुर्चूहाय०
चतुर्गतये० चतुरात्मने० चतुर्भावाय० ७७० चतुर्वे
दविदे० एकपदे० समावर्तय० निवृत्तात्मने० दुर्जयाय०
दुरतिक्रमाय० दुर्लभाय० दुर्गमाय० दुर्गाय० दुरावा
साय० ७८० दुरारिघ्ने० शुभांगाय० लोकसारंगाय०
सुतंतवे० तंतुवर्धनाय० इन्द्रकर्मणे० महाकर्मणेन०
रुतकर्मणे० रुतागमाय० उद्भवाय० ७९० सुंदरा०
सुंदाय० रत्ननाभाय० सुलोचनाय० अर्काय० वाज
सनाय० शृंगिणे० जयंताय० सर्वविज्जयिने० सुव
र्णविंदवेन० ८०० अक्षोभ्या० सर्ववागीश्वरेश्वराय०

१०

(12A)

महाहृदाय० महागर्ताय० महाभूताय० महानिधये०
कुमुदाय० कुंदराय० कुंदाय० पर्जन्याय० ८१० पवना०
अनिलाय० अमृतांशाय० अमृतवपुषे० सर्वज्ञाय०
सर्वतोमुखाय० सुलभाय० सुव्रताय० सिद्धाय० श
त्रुजिते० ८२० शत्रुतापनाय० न्यग्रोधाय० उदुंबराय०
अश्वत्थाय० बाणरांघ्रनिर्मुहनाय० सहस्रार्चिषेन०
सप्तजिह्वाय० सप्तैधसे० सप्तबाहनाय० अमूर्तये० ८३०
अनघाय० अचिंत्याय० भयकृते० भयनारानाय० अ
णवे० बृहते० रुद्राय० स्कूलाय० गुणभृते० निर्गुणा० ८४०
महते० अधृताय० स्वधृताय० स्वास्याय० प्राग्वंशाय०

वि० ना० वंशवर्द्धना० भारभृते० कथिताय० योगिने० योगीशाय० ८५०
सर्वकामदाय० आश्रमाय० श्रमणा० क्षामाय० सुपर्णा०
१३ वायुवाहनाय० धनुर्धराय० धनुर्वेदाय० दंडाय० दमयि
त्रे० दमनाय० अपराजिता० सर्वसहाय० नियंत्रे० अनिय
माय० अयमाय० सत्वते० सात्विकाय० सत्याय० सत्य
धर्मपरायणाय० ८७० आभिप्रायाय० प्रियार्हाय० अ
र्हाय० प्रियकृते० प्रीतिवर्धनाय० विहायसगतये० ज्यो
तिषे० सुरुचये० द्रुतभुजेन० विभवे० ८८० रवये० विरो
चनाय० सूर्या० सवित्रे० रवितोचनाय० अनंताय० द्रुत
भुजे० भोक्त्रे० सुरवदा० नैकजाय० ८९० अग्रजा० अनि

१३

13A

विष्णा० सदामर्षिणे० लोकाधिष्ठानाय० अद्भुताय न०
सन्नान्नमः सनातनतमाय० कपिलाय० कपये० अव्य
या० १०० स्वस्तिदाय० स्वस्तिहृते० स्वस्तिन० स्वस्तिभु
जे० स्वस्तिदक्षिणाय० अरोद्राय० कुंडलिने० चक्रिणे०
विक्रमिणे० उज्जितशसनाय० शब्दातिगाय० शब्द
सहाय० शिशिराय० शर्वरीकराय० अक्रूराय० पेत्रा
त्माय० दक्षाय० दक्षिणाय० क्षमिणां वराय० विद्वत्त
माय० १२० वीतभाय० पुण्यश्रवणकीर्तना० उत्तार
णाय० दुष्कृतिघ्ने० पुण्याय० दुःस्वप्ननाशनाय० वी
रघ्ने० रक्षणाय० सङ्गो न० जीवनाय० १२० पर्यवच्छि

वि० ना०

१२
(14)

ताय० अनंतरूपाय० अनंतश्रिये० जितमन्यवे० भया
पहाय० चतुरस्राय० गभीरात्मने० विदिशाय० व्यादि
शाय० दिशाय० १४० अनादये० भूर्भुवेन० भुवोलक्ष्म्ये
सुवीराय० रुचिरांगदा० जननाय० जनजन्मादयेन०
भीमाय० भीमपराक्रमाय० आधारनित्याय० १५०
धात्रे० पुष्पहासाय० प्रजागराय० ऊर्ध्वगाय० सप्त
धाचारा० प्राणदा० प्राणवाय० पणाय० प्रमाणाय०
प्राणनित्याय० १६० प्राणभृते० प्राणजीवनाय०
तत्त्वाय० तत्त्वविदे० एकात्मने० जन्ममृत्युजराति १२
गाय० भूर्भुवःस्वस्तरवे० ताराय० सवित्रे० प्रविताम

14A

हाय०१७०० यज्ञाय० यज्ञपतये० यज्वने० यज्ञांगाय० यज्ञ
वाहनाय० यज्ञभृते० यज्ञकृते० यज्ञिनेन० यज्ञभुजे० यज्ञ
साधनाय०१८०० यज्ञांतकृते० यज्ञगुह्याय० अन्नाय०
अन्नदाय० आत्मयोनये० स्वयंजाताय० वैरवानाय० सा
मगायनाय० देवकीनंदनाय० स्वष्ट्रे० १९०० क्षितीशाय०
पापनाशनाय० शंखभृते० नंदकिने० चक्रिणे० शार्ङ्ग
धन्विने० गदाधराय० रथांगपाणये० अक्षोभ्याय० स
र्वप्रहरणायुधायनमः१०००॥ इति विष्णुसहस्रनामाव
लीसमाप्तः॥ इदं पुस्तकं गोरवले इत्थं पनाम बाळं भट्टस्य
भूतुसदाशिवेन लिखितं। शके १७५२ विकृतिनाम संवत्सर

15

इति विलुप्तपुत्रनामाकिसमाप्तः

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com